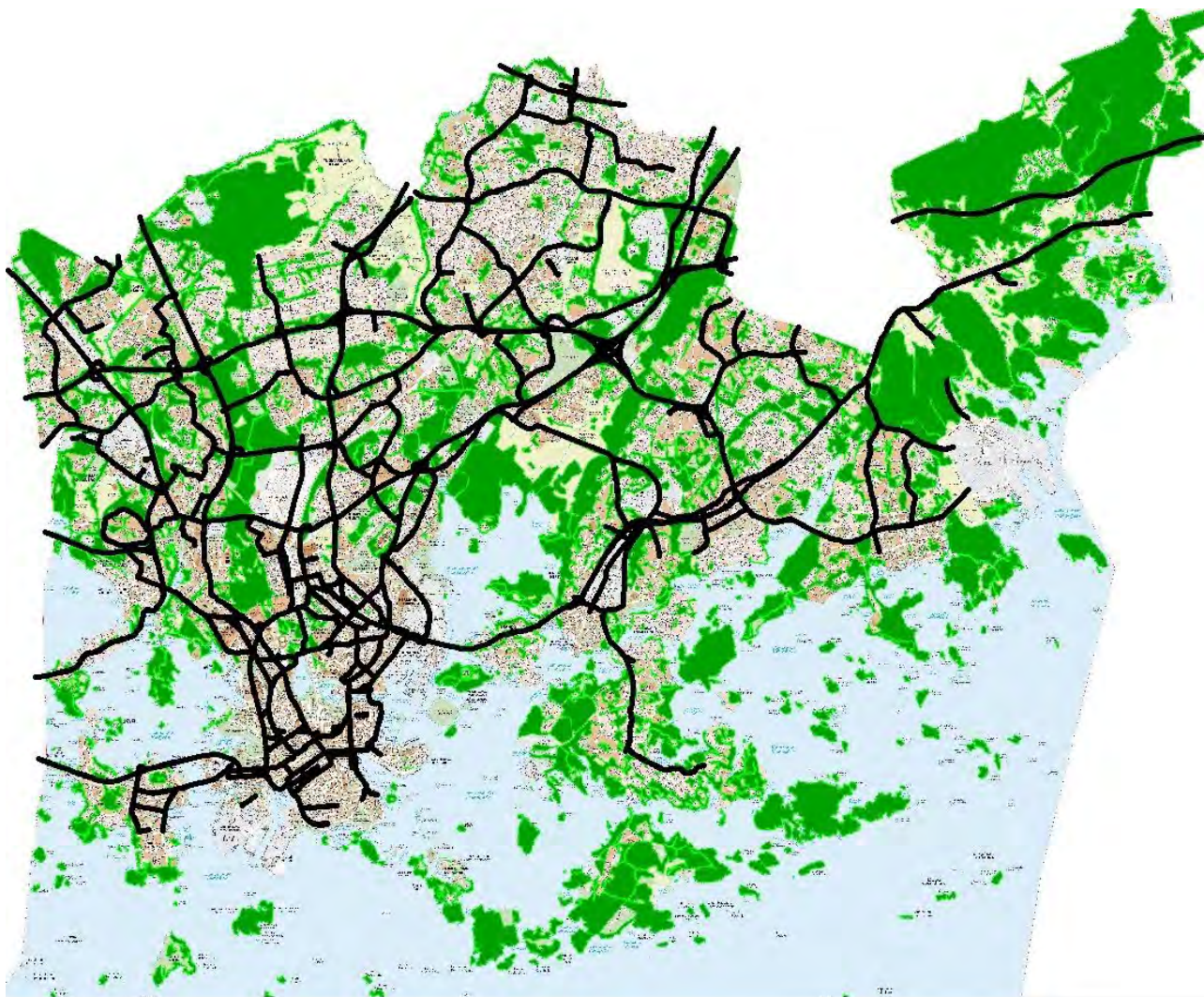

Indikaattori 2: Ekologinen verkosto

Päivitetty: 2/2015, Milja Heikkinen

Kuva: Luontoalueet ja tiet. Karttaan on merkitty mustalla viivalla ekologistia verkostoja pirstaloivat vilkasliikenteiset (>5000 autoa/vrk) tiet. Liikenteen siirtäminen maan alle vähentää pirstoutumista. Esimerkiksi Vuosaaren satamaan kulkeva tie ei katkaise luontoaluetta, koska se kulkee osittain maan alla. Lisäksi on huomattava, että alueet ovat erossa toisistaan myös siinä tapauksessa, että niiden välinen etäisyys on riittävän pitkä. (Kuva: Milja Heikkinen 2015, Pohjakartta © Kaupunkimitta- ja suunnitteluosasto, Helsinki 2015)

Indikaattorin tila Helsingissä:

Vaikka Helsingissä onkin suhteellisen paljon luontoalueita, ne eivät muodosta yhtenäistä verkostoa. Indikaattorin tilaa tarkasteltaessa leviämiseesteeksi tulkittiin CBI-ohjeen mukaan tiet, joilla kulkee yli 5 000 autoa vuorokaudessa. Lisäksi katsottiin, että Vantaanjoki ei tässä tarkastelussa yhdistä luontoalueita toisiinsa.

Indikaattori 2 laskettiin kaavalla

$$IND2 = \frac{1}{A_{total}} (A_1^2 + A_2^2 + A_3^2 + \dots + A_n^2), \text{ jossa}$$

n on toisiinsa yhteydessä olevien luontoalueiden muodostamien verkostojen lukumäärä

A_n on verkoston pinta-ala (ha)

A_{total} on kaikkien luontoalueiden yhteenlaskettu pinta-ala (ha)

Kun etäisyyden ja esteiden tarkastelun mukaan ryhmitellyistä luontoalueista saadut pinta-alat kaavaan saatiin tulokseksi 383,87 ha.

Indikaattorin pisteytys:

0 pistettä: < 200 ha

1 piste: 201 - 500 ha

2 pistettä: 501 - 1000 ha

3 pistettä: 1001 - 1500 ha

4 pistettä: > 1500 ha

Indikaattorin seuranta:

Indikaattorin laskenta perustuu indikaattoriin 1. Siksi sitä on luontevaa seurata indikaattorin 1 seurannan yhteydessä. Indikaattorin perusteella Helsingin luontoalueet ovat jo nyt hyvin pirstaleisia. Jatkossa olisi syytä pyrkiä siihen, että viheralueiden suunnittelussa säästettäisiin olemassa olevat yhteydet ja mahdollisuuksien mukaan luotaisiin uusia yhteyksiä. Tämä saattaisi vaatia esimerkiksi maan alla kulkevan liikenteen kehittämistä. Uuden yleiskaavan luonnosten perusteella vaikuttaa kuitenkin todennäköiseltä, että ekologiset verkostot tulevat pirstoutumaan entistä pahemmin.

Indikaattorin luotettavuuden parantamiseksi olisi syytä kartoittaa paremmin mahdollisia ekologisia käytäviä, jotka esimerkiksi alittavat suuria teitä. Indikaattorin luotettavuutta arvioitaessa on syytä muistaa, että leviämisen esteet riippuvat paljon tarkasteltavasta lajista, eikä indikaattori voi mitenkään ottaa huomioon kaikkien lajien piirteitä. Esimerkiksi tavallinen orava saattaa liikkua ongelmitta puistomaisella alueella, joka liito-oravalle on liian hoidettu.

Yhteyshenkilöt (etunimi.sukunimi@hel.fi):

Kaarina Heikkonen, kaupunkiekologi, Ympäristösuojeutusosasto, Helsingin kaupungin ympäristökeskus